

HOTĂRÎRE
pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr.273-XVI
din 7 decembrie 2007 “Pentru modificarea și completarea unor
acte legislative” și din Legea nr.76-XVI din 10 aprilie 2008
“Pentru modificarea și completarea Codului electoral
nr.1381-XIII din 21 noiembrie 1997”

nr. 9 din 26.05.2009

Monitorul Oficial nr.99-100/9 din 05.06.2009

* * *

În numele Republicii Moldova,
Curtea Constituțională în componența:
Dumitru PULBERE – președinte, judecător-raportor
Alina IANUCENCO – judecător-raportor
Victor PUȘCAȘ – judecător
Petru RAILEAN – judecător
Elena SAFALERU – judecător
Valeria ȘTERBETȚ – judecător

cu participarea grefierului Victoria Botnariuc-Trelea, deputatului în Parlament Vladimir Filat, autorul sesizării, și reprezentanților săi, Alexandru Tănase și Vitalie Nagacevschi, reprezentanților permanenți la Curtea Constituțională al Parlamentului, Ion Mîțu, și al Guvernului, Nicolae Eșanu, în conformitate cu prevederile art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție, art.4 alin.(1) lit.a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art.4 alin.(1) lit.a) și art.16 alin.(1) din Codul jurisdicției constituționale, a examinat în ședință plenară deschisă dosarul pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr.273-XVI din 7 decembrie 2007 “Pentru modificarea și completarea unor acte legislative” și din Legea nr.76-XVI din 10 aprilie 2008 “Pentru modificarea și completarea Codului electoral nr.1381-XIII din 21 noiembrie 1997”.

Drept temei pentru examinarea dosarului a servit sesizarea deputatului în Parlament Vladimir Filat, depusă la 9 decembrie 2008, în conformitate cu art.24 și art.25 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art.38 și art.39 din Codul jurisdicției constituționale.

Prin decizia Curții Constituționale din 22 ianuarie 2009 sesizarea a fost acceptată spre examinare în fond.

În procesul examinării preliminare a sesizării Curtea Constituțională a solicitat puncte de vedere Parlamentului, Președintelui Republicii Moldova, Guvernului, Ministerului Justiției, Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerului Afacerilor Interne, Serviciului de Informații și Securitate, Serviciului Vamal, Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, Curții Supreme de Justiție, Procuraturii Generale, Institutului de Istorie, Stat și Drept al Academiei de Științe din Moldova, Catedrei de Drept Constituțional și Drept Administrativ a Universității de Stat din Moldova.

Examinînd materialele dosarului, audiind informația prezentată de judecătorii-raportori și argumentele expuse de participanții la ședință, Curtea Constituțională

A CONSTATAT:

1. Prin Legea nr.273-XVI din 7 decembrie 2007 “Pentru modificarea și completarea unor acte legislative” și Legea nr.76-XVI din 10 aprilie 2008 “Pentru modificarea și completarea Codului electoral nr.1381-XIII din 21 noiembrie 1997” au fost operate modificări și completări într-un șir de acte legislative, conform cărora cetățenii Republicii Moldova care dețin cetățenia altui stat nu pot deține funcția eligibilă de deputat în Parlament și de Președinte al Republicii Moldova, sau prin numire, anumite funcții publice.

Considerînd neconstituționale prevederile articolelor I-XII, XIV-XIX și XXI alin.(1), (2), (4) lit.a) din Legea nr.273-XVI din 7 decembrie 2007 “Pentru modificarea și completarea unor acte legislative” (în continuare – Legea nr.273-XVI) și articolului unic pct.2 alin.(2) din Legea nr.76-XVI din 10 aprilie 2008

“Pentru modificarea și completarea Codului electoral nr.1381-XIII din 21 noiembrie 1997” (în continuare – Legea nr.76-XVI), autorul sesizării solicită controlul constituționalității sintagmelor “care dețin(e) exclusiv cetățenia Republicii Moldova” și “să dețină exclusiv cetățenia Republicii Moldova” din:

- articolul 4 alineatul doi din Legea nr.64-XII din 31 mai 1990 cu privire la Guvern (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.131-133, art.1018), cu modificările ulterioare:

“Membri ai Guvernului pot fi numai persoanele *care dețin exclusiv cetățenia Republicii Moldova* ...”;

- articolul 19 alineatul unu din Legea nr.416-XII din 18 decembrie 1990 cu privire la poliție (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.17-19, art.56), cu modificările ulterioare:

“Pentru funcțiile care prevăd acces la secretul de stat pot fi angajate numai persoane *care dețin exclusiv cetățenia Republicii Moldova*”;

- articolul 14 alineatul (6) din Legea nr.312-XIII din 8 decembrie 1994 privind Curtea de Conturi (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, ediție specială), cu modificările ulterioare:

“În calitate de membri ai Curții de Conturi pot fi numite persoane *care dețin exclusiv cetățenia Republicii Moldova* ...”

Din Legea nr.317-XIII din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr.8, art.86), cu modificările ulterioare:

- articolul 11 alineatul (1)

“Judecător al Curții Constituționale poate fi persoana *care deține exclusiv cetățenia Republicii Moldova* ...”;

- articolul 35 alineatul (2)

“Judecătorii-asistenți trebuie *să dețină exclusiv cetățenia Republicii Moldova*...”;

- articolul 6 alineatul (1) din Legea nr.544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.117-119, art.946), cu modificările ulterioare:

“La funcția de judecător poate candida persoana *care deține exclusiv cetățenia Republicii Moldova* ...”;

- articolul 23 alineatul (5) din Legea nr.548-XIII din 21 iulie 1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr.56-57, art.624), cu modificările ulterioare:

“Candidați la funcția de membru al Consiliului de administrație pot fi persoane *care dețin exclusiv cetățenia Republicii Moldova* ...”;

- articolul 12 alineatul (1) din Legea nr.1457-XIII din 28 ianuarie 1998 cu privire la Serviciul de Protecție și Pază de Stat (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr.12-13, art.54) cu modificările ulterioare:

“Personalul Serviciului de Protecție și Pază de Stat se încadrează din rîndul persoanelor *care dețin exclusiv cetățenia Republicii Moldova* ...”;

- articolul 12 din Legea nr.192-XIV din 12 noiembrie 1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr.22-23, art.91), cu modificările ulterioare:

“În funcția de membru al Comisiei de administrație poate fi desemnată persoana *care deține exclusiv cetățenia Republicii Moldova* ...”;

- articolul 14 alineatul (2) din Legea nr.753-XIV din 23 decembrie 1999 privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr.156, art.764), cu modificările ulterioare:

“În serviciu sînt încadrate persoane *care dețin exclusiv cetățenia Republicii Moldova* ...”;

- articolul 3 din Legea nr.1234-XIV din 22 septembrie 2000 cu privire la procedura de alegere a Președintelui Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr.139-140, art.996), cu modificările ulterioare:

“În funcția de Președinte al Republicii Moldova poate fi aleasă persoana cu drept de vot, *care deține exclusiv cetățenia Republicii Moldova* ...”;

- articolul 10 alineatul (1) litera a) din Legea nr.761-XV din 27 decembrie 2001 cu privire la serviciul diplomatic (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.20, art.80), cu modificările ulterioare:

“*deține exclusiv cetățenia Republicii Moldova*”;

- articolul 19 alineatul (1) din Legea nr.118-XV din 14 martie 2003 cu privire la Procuratură (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.73-75, art.328), cu modificările ulterioare:

“În funcția de procuror poate fi numită persoana care deține exclusiv cetățenia Republicii Moldova ...”;

- articolul 10 alineatul (1) din Legea Serviciului de Stat de Curieri Speciali nr.402-XV din 2 decembrie 2004 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr.1-4, art.4), cu modificările ulterioare:

“În serviciu se angajează persoane care dețin exclusiv cetățenia Republicii Moldova ...”.

Integral, autorul solicită controlul constituționalității:

- literei f) din alineatul (1) articolul 19 din Legea nr.106-XIII din 17 mai 1994 cu privire la secretul de stat (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1994, nr.2, art.5), cu modificările ulterioare:

“deținerea cetățeniei altui stat”;

- literei i) din alineatul (3) articolul 11 din Legea serviciului public nr.443-XIII din 4 mai 1995 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 9 decembrie 2005), cu modificările ulterioare:

“să exercite o funcție care prevede acces la secretul de stat, în cazul deținerii cetățeniei altui stat”;

- literei i) din alineatul (2) articolul 6 din Legea serviciului în organele vamale nr.1150-XIV din 20 iulie 2000 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr.106-108, art.765), cu modificările ulterioare:

“să exercite o funcție în organele vamale, care prevede acces la secretul de stat, în cazul deținerii cetățeniei altui stat”;

- literei g) din articolul 13 alineatul (2) din Legea nr.1104-XV din 6 iunie 2002 cu privire la Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.91-94, art.668), cu modificările ulterioare:

“să exercite o funcție în organele Centrului care prevede acces la secretul de stat, în cazul deținerii cetățeniei altui stat”.

Prevederile legale enunțate, în viziunea autorului, sînt discriminatorii pe bază de naționalitate/cetățenie față de cetățenii Republicii Moldova care dețin și cetățenia altui stat, limitează dreptul acestor cetățeni la muncă și libera alegere a muncii și contravin următoarelor norme constituționale:

- art.4 alin.(1), care garantează nu numai drepturile și libertățile fundamentale, consacrate de Constituție, dar și principiile și normele recunoscute ale dreptului internațional;

- art.16 alin.(2) privind egalitatea tuturor cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică etc.;

- art.43 alin.(1), care garantează dreptul persoanei la muncă și libera alegere a muncii;

- art.54 alin.(2) și (3), “deoarece ingerința este adusă unui drept constituțional, iar această restrîngere nu este proporțională cu situația care a determinat-o”;

- art.17 alin.1 din Convenția europeană cu privire la cetățenie (ratificată de către Parlamentul Republicii Moldova prin Hotărîrea nr.621-XIV din 14 octombrie 1999), potrivit căruia “cetățenii Statului Parte care posedă o altă cetățenie au, pe teritoriul acestui Stat Parte unde trăiesc, aceleași drepturi și obligații ca și cetățenii acestui stat”.

De asemenea, se solicită controlul constituționalității următoarelor prevederi din Codul electoral nr.1381-XIII din 21 noiembrie 1997 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1997, nr.81, art.667), cu modificările ulterioare:

- articolul 13 alineatul (2) lit.b¹):

“Nu pot fi aleși: persoanele care, pe lângă cetățenia Republicii Moldova, dețin și cetățenia unui alt stat pentru funcția de deputat în condițiile art.75”;

- articolul 19 alineatul (1) sintagma “care dețin exclusiv cetățenia Republicii Moldova”;

- articolul 20 alineatul (2) lit.b) sintagma: “... sau dobîndire a cetățeniei unui alt stat”;

- alineatele (2), (3) și (4) din articolul 75 în următoarea redacție:

“(2) La momentul înregistrării sale în calitate de candidat la funcția de deputat, persoana care deține cetățenia altui stat declară, pe proprie răspundere, deținerea cetățeniei altui stat sau faptul depunerii documentelor pentru obținerea cetățeniei altui stat.

(3) La momentul validării mandatului de deputat, persoana specificată la alin.(2) trebuie să confirme documentar renunțarea sau inițierea procedurii de renunțare la cetățenia altui stat ori retragerea cererii privind obținerea cetățeniei altui stat.

(4) Nedeclararea deținerii cetățeniei altui stat la momentul înregistrării în calitate de candidat la funcția de deputat sau dobîndirii acesteia în perioada exercitării mandatului este considerată temei pentru anularea validării mandatului de deputat de către Curtea Constituțională la sesizarea Comisiei Electorale Centrale.”

În motivarea neconstituționalității prevederii art.13 alin.(2) lit.b¹) se invocă art.4 alin.(1), art.16 alin.(2), art.38 alin.(3), art.54 alin.(2) și alin.(3) din Constituție, art.17 alin.1 din Convenția europeană cu privire la cetățenie, art.3 din Protocolul adițional nr.1 la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Sintagmele “*care dețin exclusiv cetățenia Republicii Moldova*” din art.19 alin.(1) și “*sau dobândire a cetățeniei unui alt stat*” din art.20 alin.(2) lit.b), în opinia autorului, sînt contrare dispozițiilor constituționale cuprinse în art.4 alin.(1), care garantează principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional; art.16 alin.(2), referitor la egalitatea în drepturi; art.43 alin.(1), care garantează dreptul la muncă și libera alegere a muncii; art.54 alin.(2) și alin.(3), potrivit căruia restrîngerea unui drept trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o, precum și art.17 alin.1 din Convenția europeană cu privire la cetățenie.

Neconstituționalitatea art.75 alin.(2), (3) și (4) este motivată, de asemenea, prin încălcarea dispozițiilor constituționale ale art.4 alin.(1), art.16 alin.(2), art.54 alin.(2) și (3), precum și ale art.38 alin.(3), care garantează dreptul cetățenilor de a fi aleși, din care rezultă că orice cetățean poate fi ales, indiferent de numărul cetățenilor pe care le deține. În viziunea autorului, restrîngerea dreptului de a fi ales pe motiv de multiplă cetățenie este neproporțională cu situația care a determinat-o, contravine, de asemenea, art.17 alin.1 din Convenția europeană cu privire la cetățenie, art.3 din Protocolul adițional nr.1 la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

De asemenea, autorul sesizării solicită controlul constituționalității următoarelor prevederi din Legea nr.273-XVI din 07.12.2007 “Pentru modificarea și completarea unor acte legislative” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.84-85, art.288):

Art.XXI alin.(1), (2) și (4) lit.a) cu următorul cuprins:

“(1) Persoanele care dețin cetățenia altui stat și ocupă, prin numire, una din funcțiile prevăzute de prezenta lege vor fi în condiții de incompatibilitate doar dacă nu fac dovada că au inițiat, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, procedura de renunțare la cetățenia altui stat. Această regulă nu se aplică față de judecătorii care, la momentul intrării în vigoare a prezentei legi, au fost numiți în funcție pînă la atingerea plafonului de vîrstă de 65 de ani.

(2) Persoanele care dețin cetățenia altui stat și ocupă, prin alegere, una din funcțiile prevăzute de prezenta lege vor fi în condiții de incompatibilitate doar în cazul în care mandatul a fost dobîndit după intrarea în vigoare a prezentei legi.

(4) Guvernul:

a) va asigura identificarea persoanelor din categoriile specificate de prezenta lege care dețin și cetățenia altor state și va remite informația respectivă organelor interesate”.

El susține că aceste prevederi încalcă principiile și garanțiile stabilite în art.4 alin.(1), art.16 alin.(2), art.38 alin.(3), art.43 alin.(1), art.54 alin.(2) și (3) din Constituție, art.17 alin.1 din Convenția europeană cu privire la cetățenie, art.3 din Protocolul adițional nr.1 la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

2. Curtea reține că modificările și completările ce fac obiectul sesizării reprezintă prin esența lor:

- o condiție pentru persoanele ce pretind a ocupa, prin alegere sau numire, anumite funcții publice, în exercițiul cărora ele au acces la secretul de stat, asigură independența politică și economică a statului, integritatea teritorială și suveranitatea statului, ordinea constituțională, apără drepturile și libertățile cetățenilor Republicii Moldova (art.I-XII, XIV-XIX din Legea nr.273-XVI, articolul unic pct.2, pct.6 din Legea nr.76-XVI), funcții care după natura lor juridică implică deținerea în exclusivitate a cetățeniei Republicii Moldova;

- condiții de incompatibilitate referitoare la persoanele care dețin cetățenia altui stat și ocupă, prin numire sau prin alegere, una din funcțiile prevăzute de lege (art.XXI alin.(1), (2) din Legea nr.273-XVI);

- dispoziții privind acțiunile Guvernului pentru executarea legii (art.XXI alin.(4) din Legea nr.273-XVI).

Analizînd conținutul normelor legale contestate și raportîndu-le la dispozițiile constituționale ale art.43 alin.(1), invocat de autor concomitent cu alte prevederi constituționale, Curtea conchide că art.43 alin.(1), care statuează dreptul oricărei persoane la muncă, la libera alegere a muncii, nu este relevant pentru cazul examinat.

Prevederile legale supuse controlului constituționalității reglementează nemijlocit dreptul de a accede la o funcție publică, drept prevăzut expres de art.39 alin.(2) din Constituție, care stipulează: “Oricărui cetățean i se asigură, potrivit legii, accesul la o funcție publică”.

Pentru aceste motive Curtea va raporta critica formulată de autor nu la dispozițiile constituționale ale art.43 alin.(1), ci la dispozițiile constituționale ale art.39 alin.(2).

De asemenea, Curtea constată că, la data examinării cauzei, *au fost abrogate*:

- Legea nr.312-XIII din 08.12.1994 privind Curtea de Conturi prin *Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008, în vigoare din 01.01.2009*, în care prevederea criticată de autor în esența sa a fost reprodusă în art.17 intitulat “Condiții pentru a candida la funcția de membru al Curții de Conturi” alin.(1) lit.a), după cum urmează: “(1) Candidat la funcția de membru al Curții de Conturi poate fi persoana care:

a) este cetățean al Republicii Moldova și nu deține cetățenia altui stat”;

- Legea serviciului public nr.443-XIII din 04.05.1995 prin *Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr.158-XVI din 04.07.2008, în vigoare din 01.01.2009*, în care prevederea contestată în esența sa a fost preluată în art.27 intitulat “Condițiile de bază pentru a candida la o funcție publică” alin.(1) lit.g), după cum urmează: “(1) La o funcție publică poate candida persoana care îndeplinește următoarele condiții:

g) îndeplinește cerințele specifice pentru ocuparea unor anumite funcții publice, inclusiv nu deține cetățenia altui stat dacă candidează la o funcție care prevede acces la secretul de stat”;

- Legea nr.1457-XIII din 28.01.1998 cu privire la Serviciul de Protecție și Pază de Stat, prin *Legea cu privire la Serviciul de Protecție și Pază de Stat nr.134-XVI din 13.06.2008, în vigoare din 08.07.2008*, în care prevederea criticată este expusă în art.13 intitulat “Condițiile de încadrare” alin.(7), după cum urmează “Nu pot fi încadrate în serviciu persoanele declarate anterior prin hotărâre judecătorească definitivă culpabile de comiterea unei infracțiuni, nici cele care dețin și cetățenia unui alt stat”.

De aceea Curtea va supune controlului de constituționalitate, de asemenea, sintagmele:

- “... și nu deține cetățenia altui stat” din art.17 alin.(1) lit.a) al *Legii nr.261-XVI din 05.12.2008*;

- “... inclusiv nu deține cetățenia altui stat dacă candidează la o funcție care prevede acces la secretul de stat” din art.27 alin.(1) lit.g) al *Legii nr.158-XVI din 04.07.2008*;

- “... nici cele care dețin și cetățenia unui alt stat” din art.13 alin.(7) al *Legii nr.134-XVI din 13.06.2008*.

Cît privește sintagma “care deține exclusiv cetățenia Republicii Moldova” din art.19 alin.(1) din Legea nr.118-XV din 14 martie 2003 “Cu privire la Procuratură”, Curtea observă că legea menționată a fost abrogată prin *Legea nr.294-XVI din 25.12.2008 “Cu privire la Procuratură”, în vigoare din 17.03.2009, care nu conține prevederi referitoare la deținerea cetățeniei altor state*. De aceea Curtea Constituțională, în conformitate cu prevederile art.60 lit.d) din Codul jurisdicției constituționale, consideră necesar de a sista procesul în această parte.

3. Potrivit art.17 din Constituție, cetățenia Republicii Moldova se dobîndește, se păstrează ori se pierde în condițiile prevăzute de legea organică (alin.1).

Nimeni nu poate fi lipsit în mod arbitrar de cetățenia sa și nici de dreptul de a-și schimba cetățenia (alin.2).

Raporturile referitoare la cetățenia Republicii Moldova sînt reglementate de Legea cetățeniei Republicii Moldova nr.1024-XIV din 02.06.2000 (în continuare – Legea nr.1024-XIV), art.3 al căreia stipulează că cetățenia Republicii Moldova stabilește între persoana fizică și Republica Moldova o legătură politico-juridică permanentă, care generează drepturi și obligații reciproce între stat și persoană.

Art.6 din Legea nr.1024-XIV reglementează statutul juridic al cetățenilor Republicii Moldova, al cetățenilor străini și apatrizilor. Potrivit alin.(2) al acestui articol, “numai cetățenii Republicii Moldova au dreptul de a alege și de a fi aleși, de a ocupa funcții ce implică exercitarea autorității publice și de a participa la referendum, în modul stabilit de lege”.

Dezvoltînd principiile statuate în art.6 alin.(2) din Legea nr.1024-XIV, legiuitorul, prin dispozițiile art.XIII din Legea nr.273-XVI, a stabilit în art.25 din Legea cetățeniei Republicii Moldova că cetățenii Republicii Moldova, domiciliați legal și obișnuiți pe teritoriul ei, care posedă și cetățenia unui alt stat beneficiază în egală măsură de aceleași drepturi și îndatoriri ca și cetățenii Republicii Moldova, “cu excepția cazurilor prevăzute de lege”, stipulînd, în celelalte prevederi ale Legii nr.273-XVI, că doar persoanele care dețin în exclusivitate cetățenia Republicii Moldova sînt în drept să ocupe, prin numire sau prin alegere, una din funcțiile prevăzute de legea dată.

Astfel, legiuitorul, exercitîndu-și atribuția constituțională, prevăzută de art.66 lit.c), de asigurare a unității reglementărilor legislative, a adus în concordanță legislația ce reglementează activitatea autorităților publice cu prevederile art.6 alin.(2) din Legea cetățeniei Republicii Moldova nr.1024-XIV din 02.06.2000.

Condițiile în care poate avea loc restrîngerea exercițiului unor drepturi sau libertăți sînt prevăzute în art.54 alin.(2) din Constituție, potrivit căruia exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngeri decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice

a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

Drepturile proclamate în art.20-24 din Constituție nu pot fi restrânse (art.54 alin.(3) din Constituție).

Conform art.54 alin.(4) din Constituție, restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

Examinând prevederile contestate sub raportul dispozițiilor constituționale ale art.54, al principiilor și normelor dreptului internațional, potrivit cărora ingerința trebuie să fie prevăzută de lege, să corespundă normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional, să constituie o măsură necesară într-o societate democratică, să fie proporțională scopului urmărit, și al rigorilor tehnicii legislative, conform cărora legea trebuie să fie clară, accesibilă și previzibilă, Curtea reține următoarele.

Dreptul de a fi ales și dreptul de a accede la o funcție publică nu fac parte din categoria drepturilor absolute, nu cad sub incidența art.54 alin.(3) din Constituție, prin urmare, pot fi restrânse.

Legile nr.273-XVI și nr.76-XVI corespund cerințelor impuse de art.54 din Constituție, rigorilor tehnicii legislative, principiilor și normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional privind limitele ingerinței.

1) Prevederile legale inserate prin legile nr.273-XVI și nr.76-XVI au fost formulate în termeni clari, nu generează interpretări neunivoce, sînt accesibile, deoarece au fost publicate în Monitorul Oficial și orice persoană interesată poate lua cunoștință de conținutul lor, sînt previzibile, pentru că permit, cu suficientă precizie, cetățenilor Republicii Moldova, care dețin cetățenia altor state și pretind a ocupa funcțiile respective, să-și conformeze conduita socială, astfel încît să nu le fie limitate drepturile.

Potrivit art.75 alin.(2) și alin.(3) din Codul electoral (în redacția Legii nr.273-XVI), la momentul înregistrării sale în calitate de candidat la funcția de deputat, persoana care deține cetățenia altui stat este obligată să declare acest fapt sau faptul depunerii documentelor pentru obținerea cetățeniei altui stat. La momentul validării mandatului de deputat, persoana interesată trebuie să confirme documentar renunțarea sau inițierea procedurii de renunțare la cetățenia altui stat ori retragerea cererii privind obținerea cetățeniei altui stat.

Deoarece persoana interesată poate candida pentru alegerile parlamentare, dreptul său de a fi ales nu se încalcă, însă pentru validarea mandatului atribuit deputatul trebuie să confirme inițierea procedurii de renunțare la alte cetățenii. Prin urmare, deținerea multiplei cetățenii nu constituie un caz de ineligibilitate, ci de incompatibilitate cu funcția de deputat în Parlament.

Potrivit dispozițiilor art.XXI alin.(1) din Legea nr.273-XVI, persoanele care dețin cetățenia altui stat și ocupă, prin numire, una din funcțiile prevăzute de această lege vor fi în condiții de incompatibilitate doar dacă nu fac dovadă că au inițiat, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a legii, procedura de renunțare la cetățenia altui stat. Această regulă nu se aplică față de judecătorii care, la momentul intrării în vigoare a legii, au fost numiți în funcție pînă la atingerea plafonului de vîrstă de 65 de ani.

Prin urmare, cerința impusă de legislator nu împiedică persoana care deține cetățenia altui stat să ocupe una din funcțiile prevăzute de Legea nr.273-XVI, întrucît legiuitorul îi oferă posibilitatea de a se conforma legii.

Cît privește exceptarea de la regula generală a judecătorilor numiți în funcție pînă la atingerea plafonului de vîrstă de 65 de ani anterior intrării în vigoare a Legii nr.273-XVI, Curtea remarcă că, avînd în vedere statutul juridic-constituțional deosebit al judecătorilor (art.114-121 din Constituție) predeterminat de realizarea de către ei, în scopuri publice, a justiției, legiuitorul este în drept să instituie reguli distincte de numire, deținere și încetare a funcției de judecător, acest fapt neînsemnînd discriminare sau inegalitate, după cum susține autorul sesizării.

Astfel, Curtea conchide că legile corespund condițiilor de previzibilitate.

2) Ingerința corelează cu principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, în special cu:

- Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, articolul 25 al căruia admite aplicarea justificată a unor restrîngerii în materie de drepturi electorale;

- Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care nu include dreptul la alegeri libere, reglementat de articolul 3 din Protocolul nr.1 la Convenție, în articolul 15, printre drepturile ce nu cunosc derogări, în situații speciale;

- alineatul 1 și alineatul 7 din Preambulul Convenției europene cu privire la cetățenie, potrivit cărora în problema cetățeniei trebuie avute în vedere atît interesele legitime ale statelor, cît și cele ale

indivizilor și că statele au poziții diferite în chestiunea pluralității cetățenilor și fiecare stat este liber să hotărască asupra consecințelor ce decurg, în dreptul său intern, din dobândirea sau posesia unei alte cetățenii de către unul din cetățenii săi;

- articolul 3 alineatul 1 din Convenție, din care rezultă că reglementarea problemei cetățeniei este un drept suveran, un domeniu ce ține de competența exclusivă a fiecărui stat;

- articolul 15 din Convenție, potrivit căruia statelor părți le aparține dreptul să decidă permiterea sau interzicerea pluralității de cetățenii.

Așadar, statele părți nu sînt lipsite de dreptul de a stabili pentru funcționarii publici incompatibilități legate de deținerea multiplei cetățenii.

O asemenea abordare a problemei corelează și cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în materie de drepturi electorale, care a reținut că, deși art.3 din Protocolul nr.1 la Convenție garantează fiecărei persoane “dreptul de vot” și “dreptul de a candida la alegerea corpului legislativ”, aceste drepturi nu sînt absolute, nu sînt expres prevăzute în textul articolului 3, nu sînt definite de acesta, lăsînd “loc unor limitări implicite”. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că “în ordinea lor juridică internă statele contractante pot supune exercițiul dreptului de vot și pe cel al dreptului de eligibilitate unor condiții, cărora, în principiu, dispozițiile art.3 nu le sînt potrivnice”. Aceste condiții să nu fie de natură a aduce atingere însăși substanței acestor drepturi, privîndu-le astfel de eficacitatea lor, să urmărească un scop legitim și mijloacele folosite pentru realizarea lor să nu fie disproporționate, în special asemenea condiții și restricții nu trebuie, practic, să anihileze libera exprimare a opiniei poporului în alegerea corpului legislativ (cauza Mathtien-Mohin și Clerfayt contra Belgiei, cauza Gitonas și alții contra Greciei).

Curtea observă că mai multe state interzic dubla sau multipla cetățenie, fie prin dispozițiile constituționale, fie prin normele legale cu privire la cetățenie, printre acestea sînt: Armenia, Letonia, Georgia, Estonia, Austria, Germania ș.a.

Azerbaidjan, Bulgaria, Lituania și Malta interzic persoanelor care dețin dubla cetățenie să accedă în Parlament.

3) Curtea consideră că ingerința constituie o măsură necesară într-o societate democratică și urmărește un scop legitim, în consolidarea acestei concluzii reținînd următoarele.

La 27 august 1991, pornind de la aspirațiile seculare ale poporului de a trăi într-o țară suverană, Republica Moldova și-a proclamat independența.

La 29 iulie 1994 Parlamentul Republicii Moldova, avînd în vedere continuitatea statalității poporului moldovenesc în contextul istoric și etnic al devenirii sale ca națiune, considerînd statul de drept, pacea civică, democrația, demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic valori supreme, a adoptat Legea Supremă a societății și a statului – Constituția, potrivit căreia Republica Moldova este un stat suveran, independent, unitar și indivizibil (alineatele doi și cinci din Preambul, art.1 alin.(1)).

Suveranitatea de stat reprezintă supremația și independența puterii de stat în sfera relațiilor interne și externe.

Pe plan intern suveranitatea înseamnă dreptul exclusiv al statului de a exercita autoritatea supremă politică (legislativă, judiciară și executivă) pe teritoriul său.

Legiuitorul a ridicat suveranitatea la rang de principiu constituțional, desemnînd poporul drept unicul deținător al suveranității naționale.

Potrivit art.2 din Legea Supremă: “(1) Suveranitatea națională aparține poporului Republicii Moldova, care o exercită în mod direct și prin organele sale reprezentative, în formele stabilite de Constituție. (2) Nici o persoană particulară, nici o parte din popor, nici un grup social, nici un partid politic sau altă formațiune obștească nu poate exercita puterea de stat în nume propriu. Uzurparea puterii de stat constituie cea mai gravă crimă împotriva poporului”.

Astfel, *Constituția statuează clar că suveranitatea nu poate fi transmisă nicicui.*

În calitate de stat suveran, Republica Moldova și-a stabilit regimul social-politic, sistemul social-economic și legislativ.

Aderînd la multiple convenții și tratate internaționale în diverse domenii, inclusiv în domeniul drepturilor omului, Republica Moldova nu a transmis nici una din prerogativele suveranității de stat vreunei instituții din afara cadrului național.

Prin urmare, prerogativa legislativă este una din prerogativele suveranității de stat pe plan intern, iar suveranitatea este una dintre valorile de bază ale constituirii și prosperității entității statale moldovenești.

Constituția Republicii Moldova, consfințind în art.1 și art.2 și în alineatul cinci din Preambul, drept neclintită suveranitatea de stat și proclamînd Republica Moldova un stat de drept și democratic, stabilește alegerile libere ca mijloc de exprimare supremă a voinței poporului și, respectiv, garantează dreptul cetățenilor Republicii Moldova de a alege și de a fi aleși.

Potrivit art.38 alin.(1) din Constituție: “Voința poporului constituie baza puterii de stat. Această voință se exprimă prin alegeri libere, care au loc în mod periodic, prin sufragiu universal, egal, direct, secret și liber exprimat”.

Aceeași normă constituțională statuează că “dreptul de a fi aleși le este garantat cetățenilor Republicii Moldova cu drept de vot, *în condițiile legii*” (alin.3).

Din dispozițiile constituționale ale art.38 alin.(3) și art.39 alin.(2) rezultă cu claritate că condițiile în care cetățenii Republicii Moldova pot fi aleși sau pot accede la o funcție publică se stabilesc prin lege. Aceste norme permit instituirea prin lege a unor restrîngerii privind accesul la o funcție publică.

Curtea observă că drepturile electorale, reprezentînd elementul de bază al statutului constituțional al alegătorului, constituie concomitent și un element de drept public, prin care se manifestă atît interesul personal al alegătorului, cît și interesul public, realizat prin alegeri, în baza cărora se formează organele de stat.

Avînd în vedere caracterul social-politic al drepturilor electorale, legiuitorul este chemat să creeze condiții adecvate pentru realizarea voinței suverane a poporului pe calea exercitării drepturilor electorale de către cetățenii statului și, respectiv, a formării unor organe autonome și independente ale puterii publice, menite să transpună în viață interesele poporului și să garanteze drepturile și libertățile omului și cetățeanului Republicii Moldova.

Prin urmare, stabilind condițiile în care cetățenii Republicii Moldova pot fi aleși în organele puterii de stat, legiuitorul a fost în drept să instituie norme legale speciale cu privire la drepturile și libertățile persoanelor care dețin cetățenia unui stat străin, în primul rînd, drepturile lor politice, inclusiv cele electorale, care constituie un element al suveranității de stat și dobîndirea cărora este determinată, de regulă, de deținerea cetățeniei acelu stat cu care persoana are o legătură politico-juridică permanentă.

Potrivit art.60 din Constituție, în Republica Moldova, stat de drept, democratic, cu formă de guvernămînt republica, organul reprezentativ suprem și legislativ este Parlamentul, care exprimă interesele și voința poporului, exercită puterea legislativă.

Statutul deosebit al Parlamentului și funcțiile sale îl evidențiază ca un organ distinct și independent în sistemul separației puterilor în stat.

Întrucît cetățeanul Republicii Moldova care deține cetățenia altui stat se află într-o legătură politico-juridică cu un stat străin, față de care el are îndatoriri constituționale și alte îndatoriri ce decurg din legislația statului respectiv, importanța cetățeniei Republicii Moldova, ca expresie a valorii legăturii politico-juridice cu Republica Moldova și a devotamentului său față de ea, se diminuează esențial.

În exercitarea atribuțiilor de deputat persoana cu multiplă cetățenie poate fi influențată nu doar de cerințele ordinii constituționale a Republicii Moldova și de interesele poporului său, dar și de interesele unui stat străin. Supunerea, implicit îndeplinirea de către deputat nu doar a voinței suverane a poporului Republicii Moldova, ci și a voinței poporului unui stat străin intră în contradicție cu principiul constituțional al independenței mandatului de deputat și al suveranității de stat, precum și al securității naționale, al nedivulgării informațiilor confidențiale, și subminează supremația Constituției Republicii Moldova.

Promovarea în funcțiile publice de răspundere a unor persoane care dețin în exclusivitate cetățenia Republicii Moldova contribuie la educarea spiritului patriotic și a conștiinței juridice a populației.

Ingerința urmărește asigurarea loialității membrilor Parlamentului față de stat și de aceea scopul este legitim.

Cît privește dreptul de a accede la o funcție publică ocupată prin numire, Curtea remarcă că interdicția impusă persoanelor care dețin cetățenia unui stat străin nu se referă la orice funcție publică, ci doar la cele, în exercițiul cărora persoanele au acces la secretul de stat, asigură independența politică și economică a statului, integritatea teritorială și suveranitatea statului, regimul constituțional, apără drepturile și libertățile cetățenilor Republicii Moldova.

Nici unul din aceste obiective nu poate fi realizat în deplină măsură fără respectarea principiului constituțional al devotamentului față de țară, statuat în art.56, potrivit căruia devotamentul față de țară este sacru, iar cetățenii, cărora le sînt încredințate funcții publice, răspund de îndeplinirea cu credință a obligațiilor ce le revin.

Devotamentul este o obligație care implică nu doar loialitate și atașament față de țară, nu doar îndeplinirea obligațiilor cu bună-credință, dar și autosacrificiu deplin, în caz de necesitate. Astfel,

devotamentul față de un stat exclude devotamentul fără rezerve față de alt stat. Devotamentul sincer față de două sau mai multe state nu poate exista a priori.

În lumina normelor constituționale enunțate, devotamentul față de țară constituie o obligație esențială, ce rezultă din raporturile de cetățenie, aceste raporturi fiind definatorii în condiționarea de către legiuitor a accesului la anumite funcții publice.

În jurisprudența sa anterioară Curtea Constituțională a statuat că art.54 din Legea Supremă admite restrângerea legală a exercițiului unor drepturi și libertăți cu condiția că aceste restrângeri sînt necesare:

“a) în interesele securității naționale și integrității teritoriale, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale.

Conform Concepției securității naționale a Republicii Moldova, aprobată prin Legea nr.112-XVI din 22.05.2008, securitatea națională reprezintă condiția fundamentală a existenței poporului din Republica Moldova, a statului moldovenesc și este un obiectiv al țării. Obiectivele securității naționale a Republicii Moldova sînt: asigurarea și apărarea independenței, suveranității, integrității teritoriale, ordinii constituționale, dezvoltării democratice, securității interne, consolidarea statalității Republicii Moldova” (Hotărîrea nr.15 din 30.09.08).

Curtea subliniază că în prezent asigurarea securității naționale și consolidarea statalității Republicii Moldova au devenit o necesitate stringentă, întrucît atît în interiorul țării, cît și în afara hotarelor ei au loc tendințe de negare a Statului Moldovenesc, de la întemeierea căruia se împlinesc 650 de ani.

Așadar, modificările și completările operate prin legile nr.273-XVI și nr.76-XVI sînt necesare într-o societate democratică și corespund rigorilor și scopurilor art.54 din Constituție.

4) Curtea consideră că ingerința este proporțională scopului urmărit, deoarece nu aduce atingere substanței drepturilor electorale, nu încalcă dreptul persoanei de a candida pentru alegeri și de a fi ales, nu anihilează libera exprimare a voinței poporului în alegerea corpului legislativ, nu privează de substanță nici dreptul de acces la o funcție publică, ci doar condiționează exercițiul dreptului de a deține funcția de deputat în Parlament, de Președinte al Republicii Moldova sau de a ocupa anumite funcții publice în Guvern, poliție, Curtea de Conturi, Curtea Constituțională, serviciul public, instanțele judecătorești, Banca Națională, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Comisia Națională a Pieței Financiare, Serviciul de Informații și Securitate, organele vamale, serviciul diplomatic, Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, Serviciul de Stat de Curieri Speciali de deținerea exclusivă a cetățeniei Republicii Moldova.

Este la discreția persoanei interesate să aleagă între funcția la care pretinde și deținerea mai multor cetățenii.

4. Curtea nu poate reține argumentul autorului sesizării că dispozițiile contestate sînt neconstituționale prin raportare la art.16 alin.(2) din Legea Supremă, deoarece persoanele care dețin mai multe cetățenii și persoanele care dețin doar cetățenia Republicii Moldova nu se află în aceeași situație juridică.

Tratamentul juridic diferențiat al diferitelor categorii de subiecte nu contrazice principiul constituțional al egalității în drepturi.

În jurisprudența sa Curtea Constituțională a statuat că “...principiul egalității nu trebuie confundat cu principiul uniformității, ultimul implicînd un tratament juridic egal pentru toate cazurile și toate situațiile”. “Violarea principiilor egalității și nediscriminării are loc atunci cînd se aplică un tratament diferențiat în cazuri egale, fără să existe o motivare obiectivă și rezonabilă, sau cînd există o disproporție între scopul urmărit și mijloacele folosite” (Hotărîrea nr.16 din 12.06.2007).

Astfel, Curtea consideră nefondată invocarea principiului egalității și nediscriminării în cazul în care, pentru a ocupa anumite funcții, persoana trebuie să corespundă anumitor criterii.

În baza enunțurilor din prezenta hotărîre, Curtea Constituțională conchide că excepția instituită prin dispozițiile legilor nr.273-XVI și nr.76-XVI pentru cetățenii Republicii Moldova care dețin cetățenia unui stat străin de a ocupa, prin alegere sau numire, unele funcții publice este conformă art.38 alin.(3) și art.39 alin.(2) din Constituție și corelează cu normele unanim recunoscute ale dreptului internațional și tratatelor la care Republica Moldova este parte.

Cu referire la norma alineatului unu art.17 din Convenția europeană cu privire la cetățenie, invocată de autorul sesizării, Curtea conchide că aceasta trebuie interpretată în corelație cu alte norme din Convenție și, în special, cu cele din Preambul.

Preambulul Convenției cu privire la cetățenie prevede găsirea (prin intermediul Convenției) a “unei soluții *acceptabile* a consecințelor pluralității de cetățenii și anume în ceea ce privește drepturile și obligațiile persoanelor care posedă cetățenie multiplă”.

Din raportul explicativ la art.17 din Convenție nu rezultă egalitatea absolută în drepturi între persoanele cu cetățenie exclusivă și cu cetățenie multiplă, lăsându-se să se înțeleagă că se admit derogări, care au și fost aplicate de statul Republica Moldova.

Instituind restricția respectivă, legiuitorul național a pornit de la faptul că aceasta este condiționată de un important scop constituțional – necesitatea apărării bazelor regimului constituțional (art.54 alin.(2) din Constituție). Prin urmare, restricția operată prin legile nr.273-XVI și nr.76-XVI nu aduce atingere nici dispozițiilor constituționale cuprinse în art.4 alin.(1), art.16 alin.(2), art.17 alin.(1) din Convenția europeană cu privire la cetățenie, art.3 din Protocolul adițional nr.1 la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Pentru motivele arătate, conducându-se după prevederile art.140 din Constituție, art.26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art.6, art.61, art.62 și art.68 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

HOTĂRĂȘTE:

1. Se declară constituționale următoarele prevederi legale:

- sintagma “care dețin exclusiv cetățenia Republicii Moldova” din art.4 alin. doi al Legii nr.64-XII din 31.05.1990 “Cu privire la Guvern”;
- sintagma “care dețin exclusiv cetățenia Republicii Moldova” din art.19 alin. unu al Legii nr.416-XII din 18.12.1990 “Cu privire la poliție”;
- sintagma “care deține exclusiv cetățenia Republicii Moldova” din art.11 alin.(1) și sintagma “să dețină exclusiv cetățenia Republicii Moldova” din art.35 alin.(2) al Legii nr.317-XIII din 13 decembrie 1994 “Cu privire la Curtea Constituțională”;
- sintagma “care deține exclusiv cetățenia Republicii Moldova” din art.6 alin.(1) al Legii nr.544-XIII din 20.07.1995 “Cu privire la statutul judecătorului”;
- sintagma “care dețin exclusiv cetățenia Republicii Moldova” din art.23 alin.(5) al Legii nr.548-XIII din 21.07.1995 “Cu privire la Banca Națională a Moldovei”;
- sintagma “care deține exclusiv cetățenia Republicii Moldova” din art.12 al Legii nr.192-XIV din 12.11.1998 “Privind Comisia Națională a Pieței Financiare”;
- sintagma “care dețin exclusiv cetățenia Republicii Moldova” din art.14 alin.(2) al Legii nr.753-XIV din 23.12.1999 “Privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova”;
- sintagma “care deține exclusiv cetățenia Republicii Moldova” din art.3 al Legii nr.1234-XIV din 22.09.2000 “Cu privire la procedura de alegere a Președintelui Republicii Moldova”;
- sintagma “care dețin exclusiv cetățenia Republicii Moldova” din art.10 alin.(1) al Legii Serviciului de Stat de Curieri Speciali nr.402-XV din 02.12.2004;
- sintagma “și nu deține cetățenia altui stat” din art.17 alin.(1) lit.a) al Legii Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008;
- “care deține exclusiv cetățenia Republicii Moldova” din art.10 alin.(1) lit.a) al Legii nr.761-XV din 27.12.2001 “Cu privire la serviciul diplomatic”;
- “deținerea cetățeniei altui stat” din art.19 alin.(1) lit.f) al Legii nr.106-XIII din 17 mai 1994 “Cu privire la secretul de stat”;
- “inclusiv nu deține cetățenia altui stat dacă candidează la o funcție care prevede acces la secretul de stat” din art.27 alin.(1) lit.g) al Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr.158-XVI din 04.07.2008;
- “nici cele care dețin și cetățenia unui alt stat” din art.13 alin.(7) al Legii cu privire la Serviciul de Protecție și Pază de Stat nr.134-XVI din 13.06.2008;
- “să exercite o funcție în organele vamale, care prevede acces la secretul de stat, în cazul deținerii cetățeniei altui stat” din art.6 alin.(2) lit.i) al Legii serviciului în organele vamale nr.1150-XIV din 20.07.2000;
- “să exercite o funcție în organele Centrului care prevede acces la secretul de stat, în cazul deținerii cetățeniei altui stat” din art.13 alin.(2) lit.g) al Legii nr.1104-XV din 6 iunie 2002 “Cu privire la Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției”;
- art.XXI alin.(1), (2) și (4) lit.a) din Legea nr.273-XVI din 07.12.2007 “Pentru modificarea și completarea unor acte legislative”;
- din Codul electoral nr.1381-XIII din 21 noiembrie 1997:
 - art.13 alin.(2) lit.b¹) cu următorul cuprins:
 - “b¹) persoanele care, pe lângă cetățenia Republicii Moldova, dețin și cetățenia unui alt stat pentru funcția de deputat în condițiile art.75”;
 - art.19 alin.(1) sintagma “...care dețin exclusiv cetățenia Republicii Moldova”;

- art.20 alin.(2) lit.b) sintagma "...sau dobândire a cetățeniei unui alt stat";

- art.75 alin.(2), alin.(3) și alin.(4).

2. Se sistează procesul pentru controlul constituționalității art.19 alin.(1) din Legea nr.118-XV din 14 martie 2003 "Cu privire la Procuratură".

3. Prezenta hotărîre este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în "*Monitorul Oficial al Republicii Moldova.*"

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE Dumitru PULBERE

Chișinău, 26 mai 2009.

Nr.9.